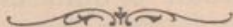

Hillebrand: Der Gögel und der Sprungstangenträger.
Erzählung aus der Camera obscura. Übers. von Volapük
von G. G. Beerbolte
Plübfild (d. i. Hillebrand)
Bünkap (d. i. G. G. Beerbolte — Übersetzer)

A 1
Esp

Yagel e Bunastafpolel.

Kon se ‚Cem Dagik‘ (Camera Obscura) de
Plübfild, Profesal,
pekonöl volapük(ik)o fa BÜNKAР, profesan volapüka.

„Gödel!“ yagel sagom, astegöl kapi (oma) ko smahät glünik,
zi gulil yane, löda; in kel siedoms feilel e vom uta, ko cils
jöl u zül, dünans tel e ji-dünan bal, geböls göl(a)dedili okas.

»Gödel, Adrian!“ feilel vokom, dü bodakarumeps, lä
beglidam — falöl se mud fulik ome, pasusifanoms dub
yagadog.

„Filäbön-li bana⁽¹⁾?“ — Smabledis balsetel!“ yagel sagom,
bäsiadoköl su nimalöden(i) e sumöl pipi un dese smahät oka,
dü kibom sefo bevü goaps, güni, kele ji-feilan no kanof
detönön logis (oka).

„Stadom in taked, o mot!“ — Növ⁽²⁾ siy⁽³⁾, Adrian;
bnos⁽⁴⁾ gud⁽⁵⁾; abu men un, gelo⁽⁶⁾ bom⁽⁷⁾ jofölyikig⁽⁸⁾ ‚n⁽⁹⁾!“

„Li-efanol ya ‚niks⁽¹⁰⁾ ‚n⁽¹¹⁾, Adrian?“ feilel säkom. (Feilels
nemoms osi: fa n ö n.)

„Tel, Korn⁽¹²⁾ nök, tel; esitob⁽¹³⁾ üjü lä Jisam⁽¹⁴⁾ mis⁽¹⁵⁾“.

„Nov⁽¹⁶⁾“, vom notedof, „niludob das Adrian ‚hdrefo⁽¹⁷⁾
ya teldiky⁽¹⁸⁾“.

„Vipob-la logön bna⁽¹⁾ tugdik⁽¹⁹⁾ mis⁽²⁰⁾“ yagel sagom.
(Yagels egelo laboms lomipi al nebel Yosafat’a, de foetem
pejutöl fa oms.)

„Li-logol is ze niks⁽¹⁰⁾?“ säkom fovo.

„Ob no senidob utis soven“, Kornel sagom, „abu is,
Pet⁽²¹⁾ obu⁽²²⁾, at logom utis za nog fen⁽²³⁾“.

„Yesdal⁽²⁴⁾ vendl⁽²⁵⁾“, Pet⁽²¹⁾ sagom, pul susigloföl, el

708.886 - B Esp

bäledikün ela Korn⁽¹²⁾-nök, kel ko vip un in logs, cenamo elogedom yageli, ä foetemapok(i), ä güni; „yesdal⁽²⁵⁾ vindl⁽²⁶⁾ bøl⁽²⁷⁾ en ädugolom krüt⁽²⁸⁾ bevü goåps bïk⁽²⁹⁾. Un bigikel, vo.”

„Pul li-dalom kogonö⁽³⁰⁾ bna⁽¹⁾?” — Adrian säkom al Korn⁽¹²⁾nök.

„Nov si⁽³¹⁾”, at gesagom, „gå éplöp⁽³²⁾”.

Pet⁽²¹⁾ ti feslugomok len lujal lätik glön(a)boda oka, ko fömet. Kunalustaf⁽³³⁾ tönik sembal pamekom pubön⁽³⁴⁾ dese cepaludom⁽³⁵⁾, ä.. bunastaf e bunastafpolel pedafänoms.

Somo ved binom ela bunastafpolel; abu nevelo jafäd sembal su vol äbinom danikum plo sibin oka; slaf nonik pegönöl, züpom fiedikumo masani oka, kas bunastafpolel.. yagelè. Lüvom leno flani uta. Bunom büö, yagele, ovi söps valik, e pos'xeinom ute ove damils tum; despatom ke ut yagafeli ko bugs fenöls; stanom — if stanom:dög; e lenblinom — if lenblinom: dog; If pükom, yagel, tän lagom len lips ute, pelanöl dub kred fümikün. E binoms leno nefikulik, blufs, kels patopoms [patopöls] ome, tefüs. — Neveradels gretikum nonik, ka gladajukels ä yagels, sotimo sagon. Abu milagajenis aikimik, lätik ats ba i mögoms tabön : dö lievs mäl, pejutöl su samäd bal; dö limikolits tel in jut bal in dag; dö lievs, kels su „goniel” bal, ämogonoms logädü fagik [lögädi fagik], nogo; dö votikans, kels ko logs pesejutöl nog äninbunoms ta dog; dö neu- goks, kels äzituloms, ebäfaloms, äsusiflitöl denuo, ezituloms denuo ed ibäfaloms nog bna⁽¹⁾; dö gils, kels ägoloms⁽³⁶⁾ siedön su dog(i); e dö ridadumits⁽³⁷⁾, kels ämoffitoms sa loedalustaf: — bunastafpolel zugom⁽³⁸⁾ in dot⁽³⁹⁾ noniki zidas gretikas at; yagel valem(ik)o binom rakal⁽⁴⁰⁾, lugod oma; ninfalos leno ome, das äsibinom-la mög deke sembal lä kons mana; e bizugiko cedom yageli iet, ko kel yagom in timil ät, aso gretikün yagelas valikas, aso yagalugod yagalugodas valikas⁽⁴¹⁾. Siö.. sägo if bos pögretos, om binom balidan al spälön yagele töbi iet, üf konis valik kelis memom nogo de utan, mebom ute nogna, e nogna mekom nünön oke. Yagel.. ejutöl edrefö.. : bunastafpolel..

do elogöl nosi ka fil ilo e smok, elogom „osi liev” lebnön kilna ove glöb; üf „os liev”: libik : bunastafpolel beyulom das elogom depüfön en laini me smadileds. Zitosö naedi bal — jenos nevelo: yagels yuloms osi, e bunastafpolels; abu okanos-la zitön deno — das mutom pakosumön liev sembal, kel, su miedadited una yagöp privadik.. seitöl — blefö! — al sagön nu Gä vödi hetlik,.. kel.. mutom pajutön in.. seitop, do „pesuemöl kuratiko” tän i bunastafpolel neodom al meköm susikömön omi...: Püö! spunaps no esutovomsok löpo yeb — — ya seistom zugön.

„Krut⁽²⁸⁾ ven äsusikömöl”, yagel sagom.

„Ibinöy⁽⁴²⁾ vifdo⁽⁴³⁾ läs”, bunastafpolel sagom; „ti äbinom tuvifdo⁽⁴⁴⁾ oly⁽⁴⁵⁾”.

„Votikan ujutom (,mi’) in seitop!” yagel sagom.

„Atsi⁽⁴⁶⁾ dob⁽⁴⁷⁾ lègy⁽⁴⁸⁾ en”, bunastafpolel sagom; „vik⁽⁴⁹⁾ krut⁽²⁸⁾ olovbunom⁽⁵⁰⁾ — la ovi damli⁽⁵¹⁾, ven ägetm⁽⁵²⁾ lö⁽⁵³⁾ h’si⁽⁵⁴⁾”.

Somo bunastafpolel pükom; no dem(ü) plüt ü bapäl, abu se suad fulik.

„U⁽⁵⁵⁾ jö⁽⁵⁶⁾ liev”, yagel sagom, dü devani pöfik „finom” me flap bal. „U jönu⁽⁵⁶⁾ kiefel⁽⁵⁷⁾”.

„U jön⁽⁵⁶⁾ kiefel⁽⁵⁷⁾”, bunastafpolel lekom. „Asagob ibö gö⁽⁵⁸⁾ si⁽⁵⁹⁾ öl⁽⁶⁰⁾, das su diled at xäino⁽⁶¹⁾? üv⁽⁶²⁾ yagel mehom.

„Binos verat Gä” bunastafpolel gepükom, do yagel no eleadom kömön vödis, de lips oka. „H’logl⁽⁶³⁾ fim⁽⁶⁴⁾ lan⁽⁶⁵⁾ dog-li?”

„No!” yagel sagom, kel (lesenidö!) nevelo zepom niludamis yagävik, .. „ni atos”.

„Li-tän isendl⁽⁶⁶⁾ ,mi’ in möt⁽⁶⁷⁾ lân demli⁽⁶⁸⁾?”

„I no!” yagel denupükom ko sap gretik; „abu letiemo gö⁽⁶⁹⁾ isiflitom⁽⁷⁰⁾ uso .. skadit”.

„Li-äbinom at, skadit, Adrian, keli epökojutol?”

„Liö, epökojutö⁽⁷¹⁾?” yagel säkom ko zuenöf. „Ilabom jodi satik. Otuvlö⁽⁷²⁾ ,mi’ Gä model....”

E bunastafpolel in del votik, sabinom su diledöp ät, al

sükön edeilani sukü vuns uta; ed if no tuvom oti — dribels mütoms ebinön neleadü om, al modeblinön uti, u bo, natakopanelis umopoloms uti su bäk okas, bi ätuvoms uti, rolinöl in sued (o. b. blod) oka.. e ba jü in nil dökafanöma balida, kö — su jalam fanüb(öm)agita, ekanom sebladön takediko natemi, len flanil lüdik söpa lukalodlik sembal, pesuadöl beno, das no edefos ome tefü jod.

[balido lilädön, kapälöne, nen kik at!]

1 balna; 2 nuö; 3, 16 si; 4 binos; 5 gudik; 6 egelo; 7 binom; 8 skofik; 9 en (dubüs); 10 aniks; 11 en: 12 Kornel; 13 escitob; 14 nedäniko: Sijmen [Säimö'n]; 15, 20 omis, utis; 17 edrefom; 18 tel-diki en; 19 tucedik, emo; 21 Peter; 22 oba; 23 ofeno; 24 yesdel; 25 vendelo; 26 vendel; 27 bal; 28 kuratiko; 29 obik; 30 kogonön; 31 Gä siö!; 32 oplöpos; 33 sliet [slit] in vödem nedänik; 34 padeblinom al pubam (ndko.); 35 cepöp (ndko.); 36 äsiedomsok; 37 nedäniko: roerdomp [rürdómp]; 38 & 39 bedotom; 40 nedäniko: orakel; 41 Nimrod Nimrodorum (in vödem nedänik); 42 ibinol; 43 vifiko; 44 tuvifik; 45 ole; 46 atosi; 47 kredob; 48 leigo; 49 v[ot]ik[o]; 50 olovebunom; 51 daemil; 52 ägetom; 53 alö; 54 osi; 55 un; 56 jönik; 57 liev; demü lilaps lonedik, jino kieföl, lievas; 58 ga; 59 osi; 60 ole; 61 xänomöv; 62 un; 63 llogol; 64 zelädo; 65 len; 66 esenidol; 67 miot; 68 daemil; 69 ga; 70 isusifitom; 71 epökojutöl; 72 otuvol.

Wind

V I E N.

Nal, Cem Dagik' (Camera Obscura) de

Plübfled, Pfsal.

libiko pekonöl fa *Bünkap*, profesan volapüka.

Tepos seo. Li-lilols osi, o flens oba? Vien binom lejekik: jok su jok; xolom zi nuf ola, flutom da manifot alik, da lutazugöp alik. Lemufom yanis ola e litöpaflemis. Binos fätastom. No sagolös: sötobsös lenhitön, kobosiedön, fidön e drinön, ä pükön so kleiliko, das vieni no lilobs." Binos figäl lesienik. Aslik lä stom sofik e lesumik jedol ba milna logedi se litöp, e lenlogedöl nati flenlik, in takedajön valik ota, alina sevoköl „binos glorik", — so i pötos ole, naedo soelik lielön letepi, lenlogön vutami ota, tikön tupe valemik, e sagön: „binos jekik!" Atos, niludob, pötos mane. Aikels no viloms osi, dredob, osteifoms sägolön ko nelanim öt, tepis lifa. Zelädo, somikans no binoms uts, kels, in mifät e jekams, in nesan ä misalöf, okinoms suadönok tefü stad oksa, üd.. in tep taiköfa.. datovoms kapi, sagölo: „binob!" — Kikoms logis oksa risköfe; plafoms nintiköni; no stenüdoms ladi okse; no plägoms nämäli oksa; no paveiloms dub lied oksa; binoms tempäbs. — Lielobsös tepi.

Vien ut — vien ut lejekik! Köa kömom? Kipladi golom? — Säks vanlik, pekodugöls ä pedisipöls dub natem nämik oka! Nelogikan, mekadikan, väplisenikan... gian kläna! Geilo, geilo löpo Tal, zi leunaps belas komipom, störom ä faedom; da klifaslitöps e ninovags zispukom sa xolam dolöl; in ledib dibik dibatonom; in nekulivöp soalik, kö toen nonik palilom ka omikel — kumadribom sabi; da negloföp zispatom, sa mekad bösetöl; — ä.. mel nemaffik, no binom li-gretikum kas om?.. blod, pledakopanel ludredik, befeitel vutik oma!?

Nedeslopikal!... vienom köi vilom. If varol omi dese

lefüd, datovokom in nulüd. Kredol das slipü'om in sulüd... ekö! sustanom in vesüd! Kio sunik edagalom, kio lejeki meköl, binom oma luvok, kio netadunik oma lengleipam! — Stenüdikal! sotimo labom pledisüki ä nestöni; abu viö! viö! üf binos fef ome; ibo büf beginom komipi, vikod oka pesefom. — Foti dugolom äsif da milit sembal, Sölala Lanal dukom. — Vats störoms, kugoms e filedoms. Nüdom flumabedis; lejedom stoinaklifi de glunöp oka. Pugalienis vatalubelas dublekom, tän pledöl ko sköm utas, äsif äbinoms-la pens viedik, pedemueföf kápunes utas... *meldamkebik*. — Vanliko, if mel datovokom aso pedevelölan, lefopik dubü vut, levienöl dubü zun. Lengleipom — tep — e lemufom uti jüs bä'lefalom, nevalüdiko e konvulsozugöl — ä... kels äkonfidomsok len blöt mela, kels ävenüdomsok su diböps risköfik uta... Sölal! jepolös utanis!.. deuloms.

Vög nämik nata! Vio jokol da lads menas! — Pükol:.. lek belas, vüm vatas, bledem solüdik, bödem.. gepükoms ole. — Abu ol lovevögol utis valik. Gito mögol panemön: vög susigalöl Sölala. Veratö! — klifaninovag pesä(lu)kikedöl nonik, grestaf(ad) lovatonöl nonik, flitapajevaf pelivileadöl nonik, gil ko flitaps kieföl nonik, epaloms oli; binol vög Vävaludala! Tikäl At binom Natem, Ninflumäl sembal, Tounod nämik Uta!

Äbinom gagik, nefömod; leod nonik, distin nonik, lit nonik, toen nonik.

Daeg äsvebom ove ledib. Stilik ä nelifik valikos, nogo. Ye.. tounod viena nämik, levamik.. fluiköl, äkönom ove ledib. Abinom Natem Väla, kuvöl vates. ‚Dremoms‘, lä finedod ät; dremod ät binom: El Lif. — Stil päblekom!.. Sis timil iet ävedoms *dub God: näm jaföl, leod ä lif!* — In pükod vendelaviena äplidos Lemekale, mekön soni balidi, sťöfinacilili; ä dubü tep ätidom mene ät: Glori Nāma! — Li-no lilol Bosi Zelik, in Tounod iet?... Li-tep, no binom pükod!? No kredol li-Gode, li-Lemekale?!

Ye — sūmbod at, Goda Nāma, nelogliska, sovein lejekika - - - no binom li-dejadam Benodöfa? — Logedolsös!..

nü nog, binom mekädik . . . ä . . . nosöl, ä . . . dirpedöl; deno! . . . nevel — kanom — binön: vutal! tö puböl al . . . nosam!

If valikose zitos stil naudik, nelomlik; if sol filedom, lujal Tala peslitom, bemem pafesigom; felaglof — anu pesusigloföl, papöflom ä pepüfom; — if *klafip* lunipa, fälu-fidöl in stil, e lustöm(ot) rüba, o v ä l o k ö l dese lulak lavik . . . tän deil gälokom tefü klof legretik. — Ye, in fagöp logol: vatalefogile, no gretikum kas pun ola . . . e ya binos äsif äлил tounot viflömiba; ib togo vien *pestitädöl* vidiko, blinom nuni ole, *äsif äbinom-la Nunel Jafala*. Kömom, yufal stenüdik, nog so gagik, kömom läbädöl! — Biföi! om, dribom *glupakastömi*, esveböl zi kaps olas, e su flitäds oka kodukom divis *fluköfa*, ä fforedi sauna e näma. Mekom: ‚*jemadaredön*‘, denuönok . . . logodi Tala. Desuipom püfi klope; lenzugom glofi slipülol dese svun üta. Klitöl zigolom, meköl drinotis aidenuo flifik ‚al lif tenüpik“ menas, al benug ed al lif.

Li-memol hitüpavendeli lüxamlik, keli äjuitol sovem? Del ibinom teliko pedöl ä naböl. Sol, nämik, jü lätüp, idisom bevü purpin sa rosäfs. No nog äkanidoms, böds. — Vet ät . . . in Nat! — Valikos so stilik! — Abu ädagalom böset sofik: lutounod *lukalodila* lesumik. Lio äsufanol omi me lips olanelümiks; sa luyof ki(o) mödik äleadol pledön omi ko lehers petöföl ola! Äkömom lusvebön, fulik väpa bledas e floras, bledema *lukalodik*, ä yebagelmepas *pesäväpöl* in glut sola. — Luffitöl, stinom balüdo zi kap obse, tän ove vat lavik, kel foviko äfeilotomok flif(ik)umo, lütounölo, äsif elabom-la gäli demüs: . . . tipüns bimas nü beginoms *sofopüklön* . . . äbinos kobosmötod lelöfikün toenas sofik e *püdälik*. — — — Benö! äbinös vög Ela Löf Ela God! —

O, neito, neito, if bäsistol neslipik uso, ä vien, pesäjänöl, zigolom lüvoköl äso lein dome ola, keli Sölal isedom-la al mekön galön Ome menis, — ä kel xolöl — jinos tän — vilom nüdranön — — — tän lan ola no li-vedom trepik! ? O! sagolös obe, li-eplekol, täno? Li-eplekol, sagöl: „God! is bin ob!“? — E täno — e täno — no li äbinos ole, äsif

Lemekal, Sofälal, ini tep, isedom-la slipi ole? Täno lein
vutik **it**, ekanitom slipümi ole!!!...

E — vivos täno in sfirs: „Ninlipolsös! Ninlipolsös somo!”

Ed ols, o mots, binöl so fagik ba, ciles olas, vegöl su
flumöps vidik!... Plekö! — nog balna! — ä.. betikolsös!
ä betikolsös!! Ostados oles, äsif aseilom vien, ed azümom
oles: Löf, Sofikal, te: Löf, Löfi blinöl... Goda!

Ninlipülolsös! Ninlipülolsös! Te Löf no slipülomös!

Kredobsös!! —

G. Kemperthal, Drukker 1872